

Застраховане на реколтата

МИЛИОНИ ЛЕВОВЕ ПОД ОТКРИТО НЕБЕ БЕЗ ЗАСТРАХОВКА

● *Земеделците в районите на Видин и Лом нямат защита от нито една застрахователна компания*

Напоследък всяка пролет се повтарят наводненията и градушките, както се повтаря традиционната пролетна обработка на земеделските култури, но това не буди тревога у днешните земеделски стопани, заложили в земята хиляди, дори милиони левове. Напротив, и тази година се възпроизвежда пренебрежението им към застраховането на реколтата.

Преливането на река Дунав, поразила десетки хиляди декари селскостопанска земя в Дунавската равнина, изглежда, не е стреснало стопаните, които за съжаление в районите на Видин и Лом са много бедни и не са застраховали реколтата си в нито една застрахователна компания. Дори и след наводненията те не се обаждат да търсят застрахователна защита. Изобщо след миналогодишните 4 вълни на „потопа“ не може да се каже, че земеделците се вълнуват на тема застраховане. И нищо чудно, след като от тази пролет отпадна загължителното застраховане на реколтата, както отпадат и кредитите по ДФ „Земеделие“. По принцип отговорността, която застрахователите поемат на този пазар, нахвърля това, което се събира като застрахователна премия, а изплатените обезщетения са в големи размери.

КАКВО ПОКАЗВАТ РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА 2005 ГОДИНА

Обикновено за обезщетения се отделят около 70% от събраните премийни приходи по застраховките.

През 2005 година обаче ЗПАД „ДЗИ-Общо застраховане“ е изплатило около 2.7 млн. лв. обезщетения, като премийните приходи са 4 млн. лева. Квотата на щети (брутни премийни приходи, отнесени към изплатените обезщетения) е 85 на сто.

В ЗД „Витоша“ АД брутна квота на щетите за 2005 г. е по-висока от тази за 2004 г. и е 94 процента. Най-пострадали са районите на Стара Загора, Карнобат, Нова Загора, Попово, Русе и В.Търново. И в ЗПАД „Алианц България“ брутна квота на щетите е по-висока от тази през 2004 година.

ЗК „Орел“ АД е изплатила на земеделските производители и арендатори обезщетения в размер на 1.3 млн., като 400-500 хил.лв. са само от наводненията, премийните приходи на компанията са 1.2 млн. лева. При това положение квотата на щетите е 92 процента. В „HDI Застраховане“ квотата на щета за 2005 г. е по-висока от тази през 2004 година.

В „HDI Застраховане“ квотата на щета за 2005 година е по-висока от тази през 2004 г.

В БЪЛГАРИЯ СЕ ЗАСТРАХОВА ШИРОКА ГАМА ОТ РИСКОВЕ

Предмет на застраховките е реколтата

Градушка, буря, проливен дъжд, киша и наводнение, пожар на корен, осланяване, измръзване и изтегляне при житните култури са основните

клас“ по време на киша, който се предлага единствено в ЗПАД „Алианц България“.

Застраховането на земеделските култури крие висок риск и затова застрахователните компании използват статистиката на ДЗИ за 50 години назад, в която се проследява развитието на риска (т.е. колко градушки е имало през годините, какви премии са събирани, кой риск е погълнал най-много средства и т.н.). В България е по-голям дялът на застраховките на есенниците в сравнение с пролетните култури, но по принцип е застрахована по-малко от 20% от обработваемата земя. Сключват се два вида застрахователни договори. Първият е за застраховане на реколтата с времетраене от самото поникване на културата до нейното прибиране, а вторият (годишен) е съобразен с условията на програма САПАРД за новосъздадени трайни насаждения.

У нас ЗПАД „Алианц България“ стартира на застрахователния пазар на земеделските култури още през 1993 г., ЗПАД „ДЗИ - Общо застраховане“ АД пък днес има най-голям пазарен дял в този сегмент

Земеделски култури застраховат ЗПАД „ДЗИ - Общо застраховане“, ЗПАД „Алианц България“, ЗД „Витоша“ АД, ЗПАД „Булстрад“, ЗК „Орел“ АД, „HDI Застраховане“, ЗК „Български имоти - Винер Щетише“ АД, ЗД „Евро инс“ АД, ЗАД „ВИКТОРИЯ“ и ЗАД „Армеец“

(35%).

Рисковите фактори обаче и през 2005 г. карат застрахователните дружества да се въздържат от застраховане на земеделските култури.

В общия портфейл на ЗД „Витоша“ АД например през 2005 г. те заемат 5%, в ЗПАД „Алианц България“ - 2.5%-3%, в ЗПАД „ДЗИ - Общо застраховане“ - 10%-12%, в ЗК „Орел“ АД - 2%-2.5 процента, „HDI Застраховане“ - 10%.

До тази година застраховките се сключваха по задължение - основно от стопаните, които ползват целеви субсидии и нисколихвени кредити от ДФ „Земеделие“ и от кредитни институции, и то само до размера на отпуснатия им целеви кредит в кеш както за стратегическите култури (пшеница, царевица и слънчоглед), така и за горива, семена, торове и др. В повечето случаи то водеше до т.нар. подзастраховане (за

ватели най-новото в отрасъла е, че още от 2006 г. във връзка с предстоящото ни приемане в ЕС всички земеделски стопани кандидатстват, като заявяват каква ще бъде културата, която ще отглеждат. Представители на фонда правят оглед и регистрират действително засетите площи. За пролетната кампания, която тече от 23 март т.г., ще бъде отпуснато държавно субсидиране в размер на 10 млн. лева, които ще се разпределят между всички производители по видове земеделски култури. За есенната кампания (около 12 млн. дка есенни култури) субсидиите пък ще бъдат 20 млн. лева. Експертите в бизнеса обаче твърдят, че от тази пролет вече не е задължително да бъде застрахована реколтата при отпускането на субсидия от държавата.

Застрахователните суми, които се покриваха от ДФ „Земеделие“ до миналата година, бяха твърде ниски

Затова през последните две-три години почти няма застраховки, отговарящи на реалните разходи за отглеждане на определени култури. Всички застраховки се сключваха до сумата на отпуснатите средства от ДФ „Земеделие“, като ставаше дума за суми от порядъка на 8-15 лева на декар.

Например застрахователната сума при пшеницата, която е с най-много субсидии, защото е стратегическа култура през 2005 г. за всички кредитни линии на фонд „Земеделие“, е била между 2 и 8 лева на декар. По 2 лв. на декар е била застрахователната сума, по която се правели застраховките по задължителните програми в ЗПАД „Алианц България“; в ЗПАД „ДЗИ-Общо застраховане“ максималната застрахователна сума е била 9 лв.; по 8 лв. на декар и по трите целеви финансови линии в ЗК „Орел“ АД и ЗД „Витоша“ АД минималната сума е 10 лв. на декар, „HDI Застраховане“ - 9,50 лв. на декар за трите целеви финансови линии.

При доброволното застраховане на пшеницата застрахователните суми в ЗПАД „Алианц България“ са средно по 60 лв. на декар; в ЗПАД „ДЗИ-Общо застраховане“ масово застраховките са от порядъка на 10-12 лв. и по-рядко на 40-50 лв. на декар, в ЗК „Орел“ АД - 50 лв. на декар, ЗД „Витоша“ АД - 60 лв. на декар, в „HDI Застраховане“ - 30 лв. на декар.

(Продължава на стр. 8)

събития, които покриват застрахователите. Това обаче са количествените щети. Качествените се покриват от допълнителен риск - „Покълване на

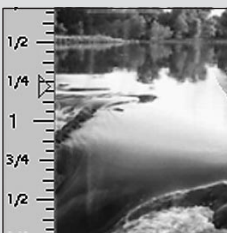
ТИХИЯТ БЯЛ ДУНАВ СЕ РАЗВЪЛНУВА СЛЕД 10 АПРИЛ

Наводнения в Югоизточна Европа, предизвикани от топенето на снеговете и проливните дъждове, повишиха нивото на река Дунав в целия български участък. В резултат на това и на покачването на нивото на подпочвените води, както и затрудненото вливане на други реки в Дунав, имаше залети земеделски земи, стопански постройки, приземни етажи на къщи и дворове в селата и градовете покрай реката.

Нивото на водата в река Дунав се покачи в районите на Видин, Враца, Монтана, Плевен, В.Търново и Русе. Стотици семейства в крайдунавските градове Никопол, Видин и Лом бяха принудени да напуснат домовете си, след като водите на река Дунав достигнаха рекордни нива за последните 111 години.

Каква бе картината до 18 април, когато нивото на реката бе в пикова ситуация?

На 18 април при град Видин реката достигна ниво 9.71 метра. При Никопол крайбрежният квартал осъмна под вода над метър и

двадесет сантиметра и бе евакуиран почти изцяло. Край Русе бе затворено залетото пристанище, критична беше обстановката и край село Оряхово.

Реките Вит, Осъм и Искър излязоха извън коритата си при устията си заради високото ниво на Дунав. Залети бяха селскостопански площи, както и ниските части на някои селища по бреговете им.

Проблемът с избиването на подпочвени води продължи дълго, под вода останаха десетки хиляди декари земеделски площи с ечемик и пшеница.

От 28 април беше отменена третата степен на аварийния план за действие при високи води на река Дунав, като се премина към втора степен, продължи денонощното наблюдение на дигите, но вероятността от поява на подпочвени води, предизвикани от оттеглянето на водата в река Дунав, продължаваше.

Останаха нерешените проблеми с отводняването и нанесените щети върху имуществото и земеделската земя.

ниска сума). Съответно при настъпване на застрахователни събития се изплащаха по-ниски обезщетения.

ДЪРЖАВАТА НЕ НАСЪРЧАВА ЗАСТРАХОВАНЕТО НА РЕКОЛТАТА

От пролетта на 2006 г. не е задължително застраховането на реколтата при отпускането на субсидия.

От началото на 2007 г. ДФ „Земеделие“ практически ще изчезне и ще се превърне в т.нар. „Разплащателна агенция“, която ще усвоява и разпределя европейските фондове.

Затова според застрахо-